

'Ga op zoek naar herkenningspunten, eerder dan naar verschillen tussen culturen. En toon die met je collectie.'

Malikka Bouaissa

20

DIVERSITEIT

sen komen niet omdat ze zich niet herkennen. Ze missen voeling met de westerse geschiedenis.' Die creëer je volgens Bouaissa het beste door in te zetten op raakvlakken: 'Ga op zoek naar herkenningspunten, eerder dan naar verschillen tussen culturen. En toon die met je collectie. Maar durf ook verder te kijken. Wat leeft er in de stad, wat leeft er op straat? Ga voor 'onverwachte' samenwerkingen. Zo kan je ervoor zorgen dat iedereen zich op de een of andere manier aangetrokken voelt.'

4. Gekleurde bureaus

Een wit museum met een divers publiek? Daar is eenstemmigheid over: onmogelijk. 'Ik ben ervan overtuigd dat je, als je de structuren diversificeert, op andere invalshoeken komt,' stelt Rachida Lamrabet. Ik ontmoet haar bij UNIA in Brussel, het voormalige Gelijkekansencentrum. Voor haar is het duidelijk: wil het museum een divers publiek, dan moet het zijn team diversifiëren. Lamrabet: 'Met een diverse ploeg kan je het museum divers maken. Je mag dit niet in handen laten van een exclusief witte structuur.' En de *structuur*, dat is een breed begrip: het gaat van de raad van bestuur tot de vrijwilligers. 'Een divers team betekent verschillende perspectieven. Alleen zo'n team kan het museum en het aanbod zo sturen dat het zo'n breed mogelijk publiek aanspreekt,' meent Lamrabet.

5. Innovatie en communicatie

Communicatie is niet dé sleutel tot een divers publiek, maar je mag de kracht ervan ook niet onderschatten. 'Het is noodzakelijk je communicatie aan te passen, zowel je taal als je kanalen,' weet María Arredondo van Atlas. Vaak is niet de voertaal een probleem, maar wel de soort taal. Arredondo: 'Zet resoluut in op een toegankelijke taal.' Tekst schrikt gemakkelijk af voor wie een taal niet goed kent. Arredondo benadrukt ook het belang van andere communicatiekanalen: 'Ga naar buurthuizen of verenigingen en spreek hen aan. Dat is een fantastische manier om mensen te motiveren.'

Tien weken stage: een pasklaar antwoord op de vragen die ik mij stelde, heb ik niet. Diversiteit is dan ook geen positieve wetenschap. Toch belet het me niet een poging te doen. Zoals gezegd, communicatie is niet heiligmakend, maar een campagne met aandacht voor taal en kanaal kan een stap in de goede richting zijn. Wil je kleur in je zalen? Dan moet er kleur zijn op de bureaus. En wat met de collectie? Raak niet aan Rubens, maar effen de weg naar Rubens. Wees een baken van verbinding in polariserende tijden. Zowel in de zalen als buiten de museummuren. Misschien zetten we zo een stap richting de ideale wereld?

21

TENTOONSTELLING

INTIMITEIT ZONDER WOORDEN

Hoe komt het dat een kunstwerk waarvan we absoluut niets weten ons tot in het diepste van onze ziel kan raken? Zonder woorden tracht curator Paul Vandenbroeck met de tentoonstelling *Onzichtbare ontmoetingen/ Invisible Encounters* (werktitel) hierop een antwoord te formuleren.

Door Wendy Wauters
en Paul Vandenbroeck

Het vertrekpunt van deze tentoonstelling is de idee dat een gevoel dat voortvloeit uit de esthetische ervaring niet gebonden is aan een periode, religie, cultuur, regio... Het gaat om een intimiteit die woorden en benoembare gewaarwordingen overstijgt, die zich niet laat begrenzen door ruimte en tijd. Jammer genoeg ligt de toegang naar die ervaring en dat gevoel begraven achter eeuwen gewenning aan een verhalen- en voorstellende kunst. Ondertussen is elke poging om de taallose energie van de esthetische schepping op steriele wijze te ontleden bij voorbaat tot falen gedoemd. Haar wortels liggen verscholen in de diepste zones van ons mens-zijn, ver vóór spraak, gedachte en zelfs emoties zich roeren.

Open geest

Om de weg naar een onbevangen beleving open te breken is *Onzichtbare ontmoetingen/ Invisible Encounters* (werktitel) niet opgebouwd rond één afgekeurd thema. Het geheel wordt opgevat als een zee waarin clusters gelijkaardige energieën elkaar ritmisch opvolgen. De deining van intuïtief samengebrachte werken zal de aanwezige meevoeren **doorheen** de expositie. Het verbindende element binnen de bundelingen is telkens het energetische aspect, de enige dimensie die het keurslijf waarin kunst al te vaak gevangen zit, kan doorbreken. Enkel deze vormgekregen energie is in staat de toeschouwer te raken zonder culturele en historische informatie. Er zijn geen woorden, zaalteksten of andere uitleg nodig om je door kunst te laten ontroeren. Puur op zichzelf trachten de werken ons te verleiden om ons open te stellen voor wat er 'ginds', in de diepte van ons mens-zijn, verborgen ligt. Er wordt dan ook niet de minste culturele bagage verwacht van het publiek, zelfs geen kennis van een of andere taal. Een open geest volstaat.

Jan Provoost, *Keerzijde van een diptiek met memento mori en steenimitatie*, 1522, olieverf op paneel, 50 x 40 cm, Sint-Janshospitaal, Brugge

Koraalpaddestoel (Ramariopsis kunzei), privéverzameling

Adriano Cecioni, *Interno con figura*, ca. 1868, olieverf op doek, 54 x 61.5 cm, Galleria Nazionale d'Arte Moderna e Contemporanea, Rome

Henning von der Heyde (?), *Prinses*, ca. 1490, eik.
78 x 43 x 51 cm, Statens Historiska Museer, Stockholm

rechts: Christophe Denys, *zonder titel*, 2013,
olieverf op doek, 100 x 70 cm, privéverzameling